

Sygn. akt I ACa 935/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek (spr.)
Sędziowie:	SSA Józef Wąsik SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa **J. S.**

przeciwko **B. Ś. (1)**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 30 marca 2015 r. sygn. akt I C 1558/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Zbigniew Ducki SSA Wojciech Kościółek SSA Józef Wąsik

Sygn. akt I A Ca 935/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 września 2014r powód J. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego B. Ś. (1) kwoty 695.047 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2014r i kosztami postępowania .

W uzasadnieniu żądania powód wskazał , że umową zlecenia powierniczego z dnia 2 czerwca 2014r ze spółką (...) S.A (dalej(...)) w imieniu której działał prezes zarządu W. R. nabył wierzycelność w stosunku do pozwanego wynikającą z pożyczonych przez niego pieniędzy umowami pożyczek z dni : 20 maja 2010r , 29 listopada 2010r oraz 22 grudnia

2010r na łączną kwotę 682.546,15 zł. Podał, że zawiadomił pozwanego o cesji dnia 10 czerwca 2014r i wezwał go do zapłaty 30 czerwca 2014r.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że wierzytelność wygasła dnia 2 lipca 2014r. na skutek potrącenia tej wierzytelności z wierzytelnością pozwanego wobec (...), zarzucając, że nie był powiadomiony o mającym mieć miejsce w dniu 2 czerwca 2014r. przelewie wierzytelności (...) wobec pozwanego na rzecz powoda, zakwestionował przy tym skuteczność przelewu mającego mieć miejsce w dniu 2 czerwca 2014r.

Zaskarżonym przez pozwanego wyrokiem z dnia 30 marca 2015r. Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił powództwo co do kwoty 682 547,15 zł z odsetkami od 6 grudnia 2014 r.

W motywach orzeczenia wskazał Sąd Okręgowy na następujące fakty;

Dnia 20.05.2010r zawarta została umowa pożyczki pomiędzy (...) S.A. jako pożyczkodawcą reprezentowaną przez M. M. , a B. Ś. (1) jako pożyczkobiorcą na kwotę 250.000 zł z terminem spłaty do 20.05.2012r

Dnia 29.11.2010r zawarta została umowa pożyczki pomiędzy (...) S.A. jako pożyczkodawcą reprezentowaną przez M. M., a B. Ś. (1) jako pożyczkobiorcą na kwotę 300.000.00 zł z terminem spłaty do 29.11.2012r .

Dnia 19.07.2013r zawarta została umowa sprzedaży wierzytelności pomiędzy (...) S.A. jako cedentem - reprezentowaną przez prezesa J. Ś., a spółką pod firmą (...) sp. z o.o. Sp. Komandytowo Akcyjną w K. reprezentowaną przez komplementariusza tj. spółkę (...) sp. z o.o. działającą przez R. R. – jako cesjonariuszem. W umowie tej cedent oświadczył, że ma wierzytelność w stosunku do B. Ś. (1) wynoszącą na dzień 19.07.2013r 695.046,15 zł składającą się z kwoty głównej 409.917,11 zł z tytułu trzech umów pożyczek z dni: 20.05.2010r, 29.11.2010r i 22.12.2010r oraz kwoty 285.129,04 zł z tytułu odsetek od w/w pożyczek . Cedent przelał na cesjonariusza wyżej opisaną wierzytelność .

Dnia 23.04.2014r zawarta została umowa sprzedaży wierzytelności pomiędzy spółką działającą pod firmą (...) sp. z o.o. Sp. Komandytowo Akcyjną w K. reprezentowaną przez komplementariusza tj. spółkę (...) sp. z o.o. działającą przez R. R. jako cedentem , a spółką pod firmą (...) reprezentowaną przez T. G. prezesa zarządu jako cesjonariuszem.

W umowie tej cedent oświadczył iż posiada na dzień 23.04.2014r względem B. Ś. (1) wierzytelność w kwocie 695.046,15 zł składającą się z kwoty głównej 409.917,11 zł z tytułu trzech umów pożyczek z dni: 20.05.2010r, 29.11.2010r i 22.12.2010r oraz kwoty 285.129,04 zł z tytułu odsetek od w/w pożyczek , nabytą dnia 19 lipca 2013r . Cedent przelał na cesjonariusza w/w wierzytelność. Cesjonariusz miał zawiadomić dłużnika o zawarciu niniejszej umowy.

Tego samego dnia tj. 24.04. 2014r doszło pomiędzy (...) a B. Ś. (1) do potrącenia kwoty 12,500 zł z tytułu zapłaty ceny do umowy sprzedaży akcji imiennych z dnia 16 kwietnia 2014r .

Dnia 02 .06.2014r odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej spółki pod firmą (...) S.A, na którym Rada Nadzorcza uchwałą nr (...)odwołała z zarządu spółki prezesa zarządu T. G. i uchwałą nr (...)powołała w jego miejsce prezesa zarządu W. R.

Tego samego dnia 02.06.2014r reprezentowana przez prezesa W. R. - jako zleceniodawca – zawarła z adwokatem J. S. – jako zleceniobiorcą umowę zlecenia na dochodzenie należności zleceniodawcy względem B. Ś. (1) z tytułu wierzytelności wynikających z trzech umów pożyczek z dni 20.05.2010r, 29.11.2010r i 22.12.2010r oraz kwoty 285.129,04 zł z tytułu odsetek od w/w pożyczek w łącznej wysokości 682.546,15 zł. Ustalono, że zleceniobiorca będzie wykonywał zlecenie we własnym imieniu i na swoją rzecz. W tym celu zleceniodawca i zleceniobiorca zawarły między sobą umowę zlecenia powierniczego przelewu wierzytelności objętej niniejszą umową na podstawie której właścicielem wierzytelności objętej niniejszą umową będzie zleceniobiorca.

Również dnia 02.06.2014r w siedzibie kancelarii notarialnej odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (...) rejestrowane przez notariusza R. G., na którym odwołano dotychczasowych członków Rady Nadzorczej tj. E. R. , J. P. i W. M. i powołano w ich miejsce nowych członków Rady Nadzorczej tj. B. Ś. (1) , A. Ś. i M. M.

Tego samego dnia 02 czerwca 2014 Rada Nadzorcza spółki (...) w osobach B. Ś. (1) , A. Ś. i M. M. odwołała z funkcji prezesa zarządu W. R. , a w jego miejsce powołała P. M.

Dnia 02 lipca 2014r pomiędzy B. Ś. (1), a (...) reprezentowanym przez prezesa zarządu P. M. – zawarto umowę potrącenia (poświadczoną notarialnie) - zgodnie z którą na skutek potrącenia wzajemnych wierzytelności - wierzytelność (...) została całkowicie umorzona, natomiast pozostała jeszcze wierzytelność B. Ś. (1) względem w wysokości 296.245,33 zł.

Dnia 15 stycznia 2015r Sąd Okręgowy w Krakowie w sprawach IX GC 589/14 i IX GC 590/14 – unieważnił uchwały nr (...), Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia spółki (...) podjęte dnia 02 czerwca 2014r, a dotyczące odwołania członków Rady Nadzorczej tej spółki i powołania nowych.

Powód dołączył dowód nadania do B. Ś. – pisma z dnia 10.06.2014r – awizowane dnia 16.07.2014r

Dnia 2.06.2014 – zawarto pomiędzy (...) reprezentowanym przez prezesa W. R. jako cedentem - powierzającym , a J. S. – adwokatem – jako cesjonariuszem - powiernikiem – umowę zlecenia powierniczego przelewu wierzytelności mocą której cedent przeniósł na cesjonariusza wierzytelność przysługującą mu względem B. Ś. (1) z tytułu pożyczek z dni : 20.05.2010r, 29.11.2010r, 22,12,2010r wraz z należnymi odsetkami w łącznej kwocie 682.546,15 zł.

Dnia 10.06.2014r – J. S. sporządził pismo kierowane do B. Ś. (1) zawiadamiające go , że z dniem 2 czerwca 2014r nabył wierzytelność od (...) w stosunku do B. Ś. (1)

W tej samej dacie wystosował pismo do (...) z zawiadomieniem , że w związku z umową zlecenia powierniczego z dnia 2.06.2014r powiadomił B. Ś. o powyższym i że dokonał przedsądowego wezwania do zapłaty

Dnia 30.06.2014r – J. S. wezwał B. Ś. do zapłaty kwoty 682.546,15 zł.

Dnia 18.07.2014r B. Ś. (1) i jego żona A. Ś. sprzedali aktem notarialnym Rep. (...) spółce (...) sp. z o.o. w L. swoją nieruchomość za cenę 1.895.850,41 zł.

W ocenie Sądu Okręgowego – powództwo zasługuje na uwzględnienie skoro zarzut potrącenia zgłoszony przez pozwanego okazał się bezskuteczny wobec faktu, że osoba przyjmująca w dniu 2 lipca 2014r. oświadczenie pozwanego o potrąceniu jego wierzytelności z wierzytelnością (...) nie była przedstawicielem (...), gdyż wybrana została na stanowisko prezesa (...) przez osoby nie uprawnione do podjęcia decyzji powołaniu jej w skład zarządu (...), co potwierdzają orzeczenia Sądu Okręgowego.

Apelację od wyroku złożył pozwany zaskarżając wyrok w całości, a to wobec nieważności postępowania, pominięcia szeregu istotnych w sprawie okoliczności, w tym dotyczących skuteczności powołania P. M. na stanowisko prezesa (...) i w konsekwencji wadliwości ustaleń faktycznych leżących u podstaw tezy o nieskuteczności zarzutu potrącenia dokonanego przez pozwanego w dniu 2 lipca 2014r. przy istniejących wadach ustaleń faktycznych związanych z nabyciem wierzytelności przez powoda od spółki (...).

Na tych podstawach domagał się uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

W toku postępowania apelacyjnego tj. w dniu 19 października 2015r. powód przedłożył do akt odpis wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 maja 2015r. sygn.. akt IX GC 211/15 mocą którego stwierdzona została nieważność

uchwały z dnia 2 czerwca 2014r. Rady Nadzorczej (...) w przedmiocie odwołania prezesa zarządu spółki w osobie W. R. i powołania na tę funkcję P. M..

W dniu 21 października 2015r. wobec treści ostatniego z opisanych wyroków sądowych pozwany złożył zarzut potrącenia wierzytelności przysługującej jego osobie wobec (...) a dokonany w dniu 16 października 2015r., wnosząc jednocześnie o przeprowadzenie dowodów z dokumentów świadczących o powstaniu tej wierzytelności, jako wymagalnej, przed wierzytelnością powoda w niniejszym postępowaniu, odwołując się w tym zakresie do treści art.227 i 381 k.p.c. oraz art. 513 § 2 k.c. W tej sytuacji na rozprawie apelacyjnej w dniu 22 października 2015r. pozwany ograniczył zakres zarzutów apelacji w części dotyczącej skuteczności oświadczenia o potrąceniu z dnia 2 lipca 2014r. oraz znaczenia tego zdarzenia w kontekście art.14 ustawy o KRS.

W ocenie powoda stanowisko procesowe pozwanego w części dotyczącej zdarzenia z dnia jest spóźnione w rozumieniu art. 381 k.p.c.

Rozpoznając apelacje zważył Sąd Apelacyjny co następuje;

apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że nie jest trafny zarzut nieważności postępowania, skoro fakt kolizji terminów posiedzeń sądowych w opisanych apelacją sprawach dotyczył posiedzenia przed Sądem Okręgowym w L., na którym obecność pozwanego (jego pełnomocnika) nie była konieczna (posiedzenie wyznaczone zostało w celu publikacji orzeczenia sądowego, a fakt złożenia wniosku o otwarcie rozprawy determinował konieczność - w wypadku jego uwzględnienia przez sąd - właściwego powiadomienia stron o nowym terminie rozprawy) z rozprawą w ocenianej sprawie, w której udział pozwanego był w jego ocenie celowy. Zarzut zatem pozbawienia pozwanego możliwości obrony jego praw w postępowaniu przed Sądem I instancji uznać należy za kontrfaktyczny. Przyczyny odroczenia rozprawy są ściśle określone przepisami prawa procesowego i nie ma podstaw dla uznania, by wybór jednego z dwóch kolidujących terminowo posiedzeń sądowych (z których jedno nie łączyło się z koniecznością osobistego udziału) stanowił podstawę dla odroczenia jednego z nich, tym bardziej, że kwestia niemożności udzielenia substytucji, nie jest nadzwyczajnym zdarzeniem o jakim stanowi art.214 § 1 k.p.c. Powinnością zawodowego pełnomocnika jest takie zorganizowanie własnej pracy, by mocodawcy zabezpieczyć właściwą pomoc prawną.

Sąd Apelacyjny za własne uznaje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, nie podziela też zarzutów naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa procesowego. Wszystkie z okoliczności faktycznych zostały w sprawie wyjaśnione na podstawie zaoferowanych dokumentów, a ich prawna skuteczność na datę doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, czy też wyrokowania w sprawie nie budzą wątpliwości.

Wbrew jednak prawnej ocenie Sądu I instancji zagadnienie dotyczące skuteczności uchwał organów spółek kapitałowych nie łączy się z automatycznym uznaniem za nieważne uchwał rady nadzorczej o powołaniu składu zarządu spółki podjętych przez osoby wchodzące w skład rady, których nieważność powołania stwierdzono na podstawie orzeczenia sądowego.

Przyjęta przez Sąd I instancji konstrukcja prawna oparta była na tezie, że skutkiem ex tunc orzeczenia stwierdzającego nieważność uchwały walnego zgromadzenia (...) z dnia 2 czerwca 2014r. o powołaniu członków rady nadzorczej (...) jest także nieważność z mocy prawa uchwały Rady Nadzorczej z dnia 2 czerwca 2014r. o powołaniu P. M. na stanowisko członka zarządu (...) i skutek prawny w postaci nieumorzenia wierzytelności zgłoszonej przez pozwanego do potrącenia z wierzytelnością spółki (...), które to oświadczenie złożył spółce (...) w lipcu 2014r..

W ocenie Sądu Apelacyjnego zagadnienie dotyczące oceny skuteczności prawnej orzeczeń sądowych stwierdzających (ustalających) nieważność uchwał organów osób prawnych należy do jednych z bardziej kontrowersyjnych zagadnień w nauce prawa i orzecznictwie sądowym. Nie poszerzając ponad potrzebę rozważań w tej kwestii należy wskazać, że po okresie prezentacji różnych stanowisk judykatury w zakresie kwalifikacji sankcji cywilnej uchwał zgromadzeń wspólników ukształtowało się stanowisko, że wyrok sądu stwierdzający nieważność sprzecznej z ustawą uchwały

wspólników (art.425 § 1 k.s.h.) ma charakter konstytutywny z mocą ex tunc (punkt 1i uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013r. sygn.. III CZP 13/13 – OSNC 2014/3/23). Sąd Apelacyjny – w obecnym składzie podziela stanowisko wyrażone w motywach powyższej uchwały i to także mimo uwag krytycznych, jakie zgłoszono w literaturze przedmiotu po jej podjęciu. W konsekwencji uznał Sąd Apelacyjny – i to przeciwnie do stanowiska Sądu I instancji, że do wyeliminowania z prawnego obrotu uchwał walnego zgromadzenia spółki (...) z dnia 2 czerwca 2014r. doszło w dniu 26 lutego 2015r., kiedy stwierdzono prawomocność orzeczeń wydanych w sprawach oznaczonych sygnaturami IX GC 589/14 i IX GC 590/14, co otwierało potrzebę poczynienia w sprawie oceny, czy i w jakim zakresie podejmowanej do ostatniej z dat czynności osób trzeciej korzystały z ochrony przewidzianej szczególnymi przepisami ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym .

W ocenie Sądu Apelacyjnego skutkiem opisanych orzeczeń jest co prawda stwierdzenie powołania zarządu spółki (...) przez wadliwie ukonstytuowaną radę nadzorczą spółki (...), co prima facie nie oznacza nieskuteczności czynności dziających przez osoby trzecie w stosunku do spółki (...).

W tym zakresie powód winien przesłankowo powołać się na konkretne fakty, które świadczyłyby o tym, że mimo nie wyeliminowania (w formie orzeczniczej) z prawnego obrotu uchwały o powołaniu członków zarządu uchwałą rady nadzorczej spółki (...), ta jest nieważna z mocy prawa (art. 58 k.c.), z tą konsekwencją, że czynności podjęte przez pozwanego w dniu 2 lipca 2014r. w warunkach braku ochrony wynikającej ze znaczenia prawnego wpisu do rejestru sądowego nie wywołują względem spółki skutków prawnych.

Stwierdzenie to – zwłaszcza w kontekście konstytutywnego charakteru wyroku stwierdzającego nieważność uchwały walnego zgromadzenia spółki i deklaratoryjnego charakteru ustalenie nieważności uchwały innego organu spółki oraz braku stosownych twierdzeń powoda - otwierało zatem celowość poczynienia w sprawie ustaleń faktycznych w zakresie ochrony prawnej pozwanego przez przyzmat art. 14 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Z tym, że jak wynika z oświadczenia procesowego pozwanego złożonego na rozprawie apelacyjnej pozwany nie poszukuje obecnie ochrony w powyższym zakresie. Okoliczność ta skłaniałaby do pominięcia tej oceny, gdyby nie istota postępowania apelacyjnego związanego z merytorycznym rozpoznaniem sprawy. A w tym zakresie nie sposób nie zauważyć, że stosownie do wskazanej regulacji osoba trzecia, która zawarła umowę z członkiem organu wpisanego do rejestru, który w rzeczywistości nie został skutecznie powołany na to stanowisko i która nie wiedziała o przyczynie takiego stanu rzeczy może skutecznie powoływać się na prawnie zawartą umowę (w realiach sprawy przyjęcie oświadczenia o potrąceniu z dnia 2 lipca 2014r.).

Z taką sytuacją nie mamy jednak do czynienia w sprawie. Z niewątpliwych w sprawie okoliczności wynika, że pozwany wchodził w skład rady nadzorczej, która powołała P. M. w skład zarządu spółki (...). A zatem pozwany, jako członek rady nadzorczej (powołany na to stanowisko na podstawie nieważnej uchwały), znał nie tylko okoliczności związane z powołaniem swojej osoby na stanowisko członka rady nadzorczej ale i powołania P. M. na stanowisko członka zarządu spółki (...) (na podstawie uchwały organu w skład którego wchodził pozwany), co w warunkach nieważności uchwały o powołaniu pozwanego w skład rady nadzorczej spółki (...) wykluczało jego dobrą wiarę (skoro winien wiedzieć o sprzecznym z prawem powołaniu jego osoby w skład rady, to i winien wiedzieć o nieskutecznym powołaniu członka zarządu spółki (...)) w zakresie jakichkolwiek czynności podejmowanych z udziałem P. M., jako członka zarządu (...) (skoro ten został powołany przez organ wadliwie ukonstytuowany) od daty podjęcia uchwały o powołaniu jego osoby w skład rady. W konsekwencji ustalenie to wyklucza także dobrą wiarę pozwanego, przy podejmowaniu ustalonych w sprawie czynności z dnia 2 lipca 2014r. W ocenie Sądu Apelacyjnego – z powyższych przyczyn - trafne jest stanowisko Sądu I instancji o niecelowości prowadzenia postępowania dowodowego w zakresie związanym z treścią akt rejestrowych spółki (...). Tym bardziej, że nie tyle stan akt rejestrowych co treść wpisów rejestrze posiada znaczenie dla ochrony prawnej pozwanego w świetle cytowanego przepisu. Należy także zauważyć brak cechy osoby trzeciej po stronie pozwanego (skoro działał w (...) spółki (...)) wyklucza możliwość skutecznego powoływania się na wskazaną wyżej ochronę prawną.

Ocenę tę wzmacnia treść prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 maja 2015r. sygn.. akt IX GC 211/15 mocą którego ustalona została (w deklaracyjny sposób) nieważność uchwały z dnia 2 czerwca 2014r. Rady

Nadzorczej (...) w przedmiocie odwołania prezesa zarządu spółki w osobie W. R. i powołania na tę funkcję P. M.. Okoliczności te wykluczają zasadność zarzutu apelacji, co do skuteczności oświadczenia pozwanego o potrąceniu w dniu 2 lipca 2014r. swojej wierzytelności z dochodzoną w niniejszym postępowaniu wierzytelnością powoda nabytą od spółki (...).

W tym miejscu należy zauważyć, że zagadnienie sankcji cywilnej nieważności uchwał rady nadzorczej spółki akcyjnej zostały wyjaśnione w punkcie 2 cytowanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego, w której stwierdzono, że uchwały rady nadzorczej spółki akcyjnej podlegają zaskarżeniu w drodze powództwa o ustalenie (art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 k.c.), co usprawiedliwia wniosek Sądu Apelacyjnego, że wraz z prawomocnością orzeczenia ustalającego nieważność takiej uchwały następuje eliminacja takiej uchwały z prawnego obrotu z mocą *ex tunc*.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zgłoszony na etapie postępowania apelacyjnego zarzut potrącenia wierzytelności wobec spółki (...) jest spóźniony z mocy art. 381 k.p.c. Potrzeba poszerzenia granic obrony pozwanego wynikała już z czynności procesowej powoda opisaną pozwem i nie ma podstaw, by czynności procesowe pozwanego związane ze wskazaniem nowych faktów w postępowaniu apelacyjnym uznać za usprawiedliwione, zwłaszcza w sytuacji, w której pierwotne z okoliczności faktycznych, a dotyczące sposobu spełnienia świadczenia (w postaci potrącenia z dnia 2 lipca 2014r.) jakościowo tożsamego ze sformułowanym procesowo zarzutem potrącenia w postępowaniu apelacyjnym (materialnoprawnie w dniu 16 października 2015r) musiały być dla pozwanego oczywiste i to dodatkowo w sytuacji, w której spółka (...) tak przed tą datą jak i później nie złożyła oświadczenia wiedzy albo woli przyznającego fakt istnienia tej wierzytelności pozwanego (oświadczenie P. M. nie było dla spółki (...) skuteczne z przyczyn dla których pozwanemu można przypisać o tym wiedzę). Wbrew zatem stanowisku pozwanego oświadczenie o potrąceniu z dnia 16 października 2015r. jest nowością, która z racji treści wskazanego przepisu może zostać pominięta przez sąd w toku postępowania apelacyjnego (brak podstaw dla badania istnienia tej wierzytelności w postępowaniu apelacyjnym w sytuacji, w której pozwany miał zachowaną możliwość skutecznego podniesienia tego zarzutu przed sądem I instancji, zaś nieskuteczność zarzutu potrącenia z dnia 2 lipca 2014r. w realiach sprawy mieściła się w granicach typowego ryzyka procesowego o stopniu nie trudnym do przewidzenia przez pozwanego odpowiednio działającego w procesie, co winno skłaniać pozwanego do podejmowania na etapie postępowania przed sądem I instancji dalszych czynności, w tym także związanych z odpowiednio pojętą regułą ostrożności procesowej).

W ocenie Sądu Apelacyjnego - zasady postępowania cywilnego, a zwłaszcza procesowej rzetelności, prawdy i koncentracji materiału dowodowego istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy przed sądem I instancji i wynikające z art. 381 oraz art. 382 k.p.c. granice przedmiotowe postępowania apelacyjnego - pozwalają uznać, że nie wszystkie nowości stanowią przedmiot oceny sądu II instancji, a tylko te które z racji określonego przebiegu postępowania przed sądem I instancji nie mogły zostać ujawnione w tamtym postępowaniu (w tym związane ze szczególną formą spełnienia świadczenia w postaci zarzutu potrącenia mającego łączyć się z istniejącą od dłuższego czasu wierzytelnością pozwanego wobec spółki (...), której istnienia powód nie potwierdził, a także spółka (...) nie złożyła w tym zakresie żadnego oświadczenia). Z sytuacją usprawiedliwiającą konieczność podjęcia obrony w opisanym zakresie dopiero w postępowaniu apelacyjnym nie mamy do czynienia w sprawie, tym bardziej, że prawna ochrona pozwanego w wypadku skuteczności jego oświadczenia materialnoprawnego o potrąceniu z 16 października 2015r. (przy nieskuteczności procesowej tego zarzutu) łączyć się może z ochroną prawną pozwanego wynikającą z art. 840 k.p.c. w wypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu z niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego – aprobata dla stanowiska pozwanego prowadziła do sytuacji procesowej, w której okoliczności faktyczne dotyczące istnienia wierzytelności pozwanego względem spółki (...) stałyby się przedmiotem oceny faktycznej i prawnej po raz pierwszy na etapie postępowania apelacyjnego, pomimo, że pozwany miał zachowaną możliwość w postępowaniu przed sądem I instancji wykazania tych okoliczności, lecz tego nie uczynił tylko dlatego, że w nieusprawiedliwiony sposób był przekonany o trafności przyjętego przez siebie kierunku obrony. W swej konsekwencji uwzględnienie nowego zarzutu pozwanego ograniczyłoby także dwuinstancyjny charakter postępowania sądowego, skoro nie byłoby podstaw dla przyjęcia, że istota sprawy nie została wyjaśniona przez sąd I instancji (skoro w ramach tamtego postępowania pozwany podjął nieskuteczny kierunek obrony związany

z nieskutecznym prawnie zarzutem potrącenia i to z przyczyn nie związanych z potrzebą badania istnienia wierzytelności pozwanego wobec spółki (...)) w rozumieniu art.386 § 4 k.p.c. .

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny uznał za trafny zarzut powoda zgłoszony na rozprawie apelacyjnej, co do braku podstaw dla uwzględnienia tej nowej okoliczności faktycznej w postępowaniu apelacyjnym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego – zarzut apelacji o braku skutecznego zawiadomienia pozwanego o dokonany na rzecz powoda przelew nie jest prawnie doniosły. Ochrona prawna z art.512 k.c. dotyczy wyłącznie sytuacji, w której doszło do spełnienia świadczenia wobec cedenta, gdy w nin. sprawie pozwany od dnia doręczenia mu odpisu pozwu wiedział o cesji między spółką (...) a powodem, a do tej daty, jak i do daty zamknięcia rozprawy przed Sądem I instancji nie dokonał skutecznej czynności potrącenia wierzytelności (jako formy spełnienia świadczenia).

W ocenie Sądu Apelacyjnego – fakt zawarcia między spółką (...) i powodem umowy powierniczego przelewu wierzytelności objętej pozwem nie budzi wątpliwości. Dołączone do pozwu kopia umowy zlecenia (k.11), a zwłaszcza odpis umowy powierniczego przelewu wierzytelności (k.94) nie budzą zastrzeżeń, co do ich rzetelności na datę, w której pozwany powziął wiadomość (najpóźniej w dniu doręczenia odpisu pozwu) o treści wierzytelności powoda (od tej daty zasądzone zostały przez Sąd I instancji odsetki z tytułu opóźnienia w świadczeniu), zaś podnoszone przez pozwanego zarzuty, co do niejednoznaczności tych dokumentów usunął powód dołączając do odpowiedzi na apelację odpisy umowy (k.194-197 akt) z podpisami notarialnie potwierdzonymi (o treści identycznej z opisanymi wyżej) . W realiach sprawy brak daty pewnej czynności zdziałanych między powodem a spółką (...) jest dla sprawy irrelevantny. Zresztą i ta kwestia nie wymaga dalszych rozważań prawnych, skoro kierunek obrony pozwanego w postępowaniu apelacyjnym (mimo swej procesowej nieskuteczności) łączył się z zarzutem procesowym opartym na treści art. 513 § 2 k.c. (związanym z dokonaną skutecznie cesją potrącaną wierzytelności).

Mając to wszystko na uwadze orzekł Sąd Apelacyjny jak w wyroku na podstawie wskazanych przepisów i art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 98 k.p.c.

SSA Zbigniew Ducki SSA Wojciech Kościołek SSA Józef Wąsik